KVINNORNAS TIDNING

N:o 47. 5:te årg. 22 November 1925.

Annonspris: Textsida 25 öre pr mm.
» sista sidan 20 öre pr mm.
Längre annonsering rabatt.

Utkommer varje söndag.
Utgivare och redaktör: INGEBORG DAHLLÖF. För annons- och ekonomiavdelningen: EDITH RICKBERG.
Redaktion och expedition: *Götabergsgatan 2, Göteborg.* Tel. 18070.

Prenumerationspris:
Helår Kr. 6:—. 1/2 år Kr. 3:50. 1/4 år Kr. 2:—.
Lösnummer 15 öre.
Centraltryckeriet, O. Ericson, Göteborg 1925.

INNEHÅLL.

Utlandskrönika i sammandrag.
Här och där.
Nobelpriset.
Hemfärden. Av Crayon.
Ser ut.... Av Marie Louise Ingeman.
Självstyrelse i skolan. Av Alrik Holgén.
I gränslandet. Mellan liv och död.
Nyttigheternas knapphet och dess följder. Av Jenny Richter Velander.
Barnsliga nöjen. Av Stella Rydholm.
Ny tid. Av Margareta Heijkel.
Hälsa och ett långt liv.
Allahs vilja. Roman av Kathlyn Rhodes.

—::—

Utlandskrönika
i sammandrag.

Ambassadörkonferensen i Paris, vilken står som ententemakternas företrädare, har överlämnat en not till Tyskland, vari meddelas att nämnda makter beslutat vidtaga skyndsamma åtgärder för att utrymma Kölnzonen. Man hoppas, att utrymningen, som skall börja den 1 dec., skall kunna vara verkställd senast vid januari månads utgång.

Genom att låta utrymningens början sammanfalla med tidpunkten för Locarnofördragets undertecknande, heter det i noten, ha de ifrågavarande regeringarne velat bringa till uttryck sin förlitan på att dessa fördrags undertecknande kommer att inleda en ny period i deras förhållande till Tyskland.

Även en del andra "återverkningar" av Locarnofördraget bebådas. De röra huvudsakligen lättnader i ockupationsförhållandena i Rhenområdet, närmast sådana åtgärder som vidtagits av Frankrike godtyckligt och i strid mot Versaillesfredens bestämmelser.

Löftet om Kölns utrymning har utlöst starka glädjekänslor i Tyskland, varemot de i övrigt utlovade "återverkningarne" anses skäligen magra.

Ehuru man, även på fördragsvänligt håll, hoppats på större utfästelser är Tysklands underskrivande av Locarnofördraget tryggat.

Den första makt, som beslutat underteckna Locarnotraktaterna, är England. Beslutet fattades av underhuset med 375 röster mot 13. Utrikesministern, Chamberlain, hade en glänsande dag. I sitt utredande anförande yttrade han bl. a. att de fördrag, som antagits i Locarno, väl icke gjorde krig omöjliga — det stode nämligen icke i mänskilg makt att åstadkomma sådana fördrag. Men Locarnofördragen gjorde krigen utomordentligt mycket svårare, gjorde det vida mindre möjligt att tillgripa kriget.

Ett förhållande att lägga märke är emellertid, att England vid fördragets undertecknande icke har sian dominions med sig. Det brittiska imperiet står sålunda splittrat i denna viktiga fråga.

I Frankrike lägga alltjämt statens dåliga och svårutredda affärer beslag på den allmänna uppmärksamheten. Regeringen har nu framlagt ett nytt finansförslag med vissa av socialisterna framtvingade skärpningar, vilka komma att gå ut över de besittande.

Svårigheten att med rådande partisplittring åstadkomma en beslutsam och stark regeringsmakt bereder jordmånen för tanken på en diktatur. På högerhåll hoppas man, att det skall bli en fascistdiktatur efter italienskt mönster, men på vänsterhåll att diktaturen, om och när den kommer, skall ligga i vänsterradikala händer.

Den italienska debuteradekammarens första sammanträde formade sig till en hänförd ovation för Mussolini, åt vilken en lagerkrans överräcktes. Diktatorn talade om fascismens betydelse och förklarade under kammarens stormande bifall att denna rörelse hos landets ungdom lagt grunden till Italiens orubbliga, ständigt växande makt.

Det uppror som Frankrike har att bekämpa i Syrien synes vinna i kraft och utbredning.

Från Peking meddelas att den därstädes av stormakterna anordnade tullkonferensen beslutat tillerkänna Kina rätt att själv bestämma sina tullsatser. Förut ha de fastställts av stormakterna med tillgodoseende av deras egna fördelar. Samtidigt med denna framgång utåt för Kina synes de inre orolighetern med inbördeskrig mellan militärguvernörerna vilja ebba ut.

I Polen och Tjeckoslovakiet har man f. n. regeringskriser.

—::—

Här och Där.

Den engelska statskyrkan har gått med på en av kvinnovärlden länge önskad ändring av vigselformuläret. Bruden har tidigare lovat att icke blott älska och vara sin make trogen utan även att *lyda* honom. Detta ord har nu strukits.

Moståndarne mot reformen önskade att lydnadslöftet skulle bibehållas "därför att ett hem ju måste ha ett överhuvud". Reformens vänner gjorde å sin sida gällande, att det nutida äktenskapet är ett *kamratskap*, varför ordet lydnad icke längre är på sin plats.

*

M. Coué, som under ett besök i England dit han inbjudits för att berätta om sin märkliga läkemetod, blev sjuk och tillkallade två läkare har rehabiliterats av de engelska tidningarne, vilka skämtat med att hans egen läkekonst icke räckte till i detta fall. Det har visat sig att M. Coué vid tillfället ifråga drabbats av en häftig blödning och att det gällde några rent yttre brådskande anordningar för att hejda blodflödet.

—::—

Nobelpriset.

Sedan Nobelkommitten under en följd av år letat med ljus och lykta i Öster- och Västerland för att kunna utdela det litterära Nobel-priset till obemärkta genier med avslutad eller i det närmaste avslutad livsgärning kommer i år ett dundrande bakslag. Priset utdelas icke alls! Som skäl anföres att man i år icke kunnat finna en fullt värdig kandidat till detsamma.

Situationen är ovedersägligen nedstämmande. Efter belönade kandidater, om vilkas fulla värdighet meningarna varit starkt delade, det tomma intet. Efter det andliga avtynandet det fullkomliga utslocknandet? Bland jordens alla millioner icke en fullt värdig?

Förvisso är det icke allenast Nobelkommitten som upptäckt att världen för närvarande lider brist på stora andar. Vi ha i mer än ett avseende fått en stor viloperiod. Men det kan ifrågasättas, om det litterära Nobelpriset såsom det hittills på några få undantag när utdelats i minsta mån bidragit att söka rädda åt mänskligheten spirande andliga värden. Huruvida det ännu i något enda fall ingripit och givit en lovande ännu i sin utveckling stående diktarbegåvning en chans att helt och odelat ägna sig åt sitt kall och måhända skapa mästerverket.

Visserligen är gåvan stor, och risken att den kan falla i orätt vård alltid för handen. Men underförstås med orden orätt vård att priset faller i improduktiva händer, har ju Nobel-kommitten upprepade gånger utsatt sig för denna risk genom att utdela det till åldriga diktare, som redan för längesedan lagt sin rikaste och bästa alstringsperiod bakom sig. I vissa fall har icke ens tvivel kunnat råda om att gåvan haft sin största praktiska betydelse såsom ett nätt kapital för stora mäns efterlevande. Och som sådant är väl dock icke Nobel-priset menat. Härigenom har den litteratur, som kämpar och söker sig nya vägar alltjämt blivit lika lottlös och blottställd som om en Alfred Nobel aldrig funnits.

Nobel avsåg med sina donationer att uppmuntra ädla mänskliga strävanden och giva dem möjligheten till fortsatt utveckling. Förhåller det sig verkligen så att det i hela världen för närvarande icke finnes en mänsklig intelligens, som ger sådana rika löften, tyder detta på att de andliga markerna över hela världen fått ligga i en vanhävd, som i högsta grad påkallar offer och uppmuntran för att åtminstone för kommande år säkerställa en av hela mänskligheten efterlängtad skörd.

—::—

Hemfärden.

Det är söndag.

Staden sover ännu, ehuru det är långt ut på morgonen. Ingen vet bakom fällda gardiner hur vårlik luften är och hur inbjudande till en promenad den soliga novemberdagen ter sig.

Den ändlöst långa allén, vilken snart skall förete den livligaste rörelse på promenadvägarne och körbanan ligger nästan öde. Man ser endast någon enstaka vandrare, som rör sig framåt i långsam takt eller stannar för att road betrakta ett par ekorrars muntra ringdans kring den mossbelupna stammen till någon åldrig alm.

Då höres det lätta klapprandet av hästhovar på körbanans asfalt och en sjuktransportvagn kör i gående upp på den välvda bron över ån, i vars mörka solbelysta vatten träden utmed kajen spegla sina nakna, hårt tuktade kronor.

Vagnen stannar mitt på bron, hejdad av den just nu livliga spårvägstrafiken på gatan som korsar dess väg.

Av kursen att döma kommer den från sjukhuset på väg ut till förstaden, där arbetarbefolkningen bor. Den skall icke hämta någon, därtill kör den för sakta. Någon vilar redan därinne i den slutna lådliknande vagnen, en sjuk vars tillstånd tvingar till långsam färd.

Bredvid kusken sitter en äldre arbetsklädd man —

Han vänder sig till hälvten mot vagnen, som väntade han förskrämd något ljud därinifrån. Hans nacke är böjd och hans ansikte återspeglar den hopplösa sorgens djupa svårmod. Den som vilar därinne är någon kär och omistlig. Färden går hemåt, men icke till konvalescens och ny hälsa. Ett hopplöst fall som sjukhuset avbördar sig för att bereda plats för någon annan sjuk, om vilken hopp finnes. Eller en människa som vill dö i sitt hem.

För någon minut står vagnen stilla på bron. Man ser dess trista silhuett mot den soliga luften — hästen, de båda männen på kuskbocken och jättekistan där bakom.

Vägen är klar, vagnen rullar sakta utför bron och vidare den breda gatan utåt förstaden — hemåt.

Crayon.

—::—

Ser ut....

Av *MARIE LOUISE INGEMAN.*

Ett nött ord!

Man hör det nästan osvikligt uttalas vid det första mötet mellan ett par människor. Han, hon ser ut.... och ett enkelt adjektiv får fullborda meningen.

Den första omedelbara bedömningen av en människa sker sålunda i direkt anslutning till hennes utseende. Är omdömet ofördelaktigt tillägger man stundom ett välvilligt: men han, hon kan ju vara en bra människa för det. Ingen kan ju rå för sitt utseende".

Är detta sista uppriktigt menat? Ledas vi i våra omdömen icke snarare av en hemlighetsfull visshet att människan ser ut som vad hon är och att ansiktsmasken alltså är summan av hennes dygder och fel. Det är hennes själ, mena vi, som speglar sig i hennes drag.

Men är nu å andra sidan denna hemlighetsfulla visshet ofelbar?

Betrakta vi de utvalda människor, som givit vår fantasi och ande flykt och vingar, måste vi komma till resultatet att dessa sköna själar ofta omslutits av grova höljen. Ja, att de, som haft den största, renaste och häftigaste längtan efter rättfärdigheten mången gång måst föra den hårdaste striden mellan ädla och oädla böjelser.

Betrakta vi i samma syfte vår närmaste omgiving komma vi till samma resultat. Hur snällt och hjärtegott är icke ofta det barn, som naturen vägrat ett fördelaktigt yttre, och vilka oroväckande anlag slumra icke mången gång hos barn med täcka, förtjusande drag. Hur obetydlig och småskuren är icke ofta mannen med den höga snillrika pannan och öppna klara blicken, och vilka fonder av överlägsenhet, kunskap och intelligens gömmer sig ej i stället hos en som alldeles ingenting ser ut för världen. Och hur kan ej ett strålande kvinnoöga bedra! Det tycks lysa med stjärnglans från en hög och ljuv himmel, men skenet är vid närmare efterforskning missvisande och leder endast ut över en avgrund av tomhet och banalitet. Och man hittar i stället den verkligt nobla karaktären, det verkligt ädla kvinnohjärtat bakom en ända till osynlighet anspråkslös mask.

Om djuren fått skepnad efter sin art, förefaller det dock rimligt att också människan i någon mån fått det efter sin. Men medan djuren blott äro liksom ensidigt karaktärspräglade uttryck för människans olika egenskaper, hunden för tillgivenheten, katten för opålitligheten, ormen för listen, kalkonen för högfärden,, uven för grubblet, ugglan för klokheten, fågeln för sorglösheten, tigern för vreden, lejonet för maktbegäret, elefanten för godmodigheten o. s. v., är människan en mångtydig sammanfattning av dem alla. I hennes bröst kämpa alla motsättningar, och hon skulle bli jordens farligaste djur, neutraliserades icke alla dessa krafter av hennes förnuft och självbevarelsedrift.

Som i en mjuk lera avsätta sig spåren av olika själs- och känsloakter i hennes ansikte, tydligare ju mera aktivt hennes inre liv är. Men de låta ingalunda avläsa sig genast. Som en skrift, skriven med osynligt bläck, stå de tecknade redan i ungdomens runda och rosiga ansikte, för att långsamt, men osvikligt tydligt brännas fram först med ålder och år.

Det är icke minst av denna orsak som vårt omdöme så ofta blir oriktigt. Vi se endast endels. Bakom ett härjat anlete bor kanske ett helgons själ. Och bakom det ännu ej karaktärsbetonade unga och blomstrande ansiktet döljer sig måhända en brottslings natur.

Och ytterligare ett förbehåll. I den stämpel, vi tycka oss avläsa en lägre karaktär, kan den som känner människans historia avläsa något helt annat, nämligen umbäranden, sjukdom, nattvak, sorg, missräkningar.

Vi läsa således gärna i människors anleten, men vi läsa icke alltid rätt.

Den drivande orsaken till vårt outsägliga intresse för andra, bottnar nog främst i ett låt vara alldeles oklart begär att i deras historia finna något, som kan bereda oss lättnad i vår egen. Vi söka olyckskamrater. Lyckan har som bekant nog av sig själv och spanar icke mera. Men genomsnittsödet med alla dess blottor, och stötestenar skulle synas dess bärare outhärdligt, om de ej skönjde att även andra omkring dem släpa på sina bördor och kors.

När vi spana in i ett ansikte sker det därför omedvetet i en önskan att finna något däri, som kan bilda ett fäste för vår egen övermodiga eller sorgsna sinnesstämning. Vi behöva många sådan fästen — både däruppe och därnere på den mänskliga utvecklingsskalan.

Men vid urvalet avfärda vi vanligen det ena fallet efter det andra alltför lätt med ett kategoriskt: "ser ut...". Därmed tycka vi oss ha sagt allt om en människa. Vi betänka icke att vi nu endast stå på yttertrappan till detta sammansatta något, som är en människonatur på gott och ont, och vars brister och värden det kan löna mödan att med större samvetsgrannhet söka upptäcka, innan vi offentligt, enskilt eller måhända blott i tysthet för oss själva skrida till den avgörande betygssättningen.

—::—

Millioner paket DRICK FRIMÄRKS THÉ Säljes årligen

SKANDINAVISKA KREDITAKTIEBOLAGET
GÖTEBORG - STOCKHOLM - MALMÖ

Avdelningskontor
över hela landet

Egna fonder Kr. 182,000,000:—

Gottgör å insatta medel
högsta gällande ränta

Telegramadress
"Kreditbolaget"

Inf. gen. Göteb. Tandl.-Sällskap.
Tandl. Lisa Andrén
Vasagatan 5 B, Tel. 10919.
10—2, 5—7; lördagar 10—2.

Tandläkare KARIN THORLEIF
Kungsportsavenyen 29. Tel. 11789.
Vard. 1—2 el. efter överenskommelse.

Självstyrelse i skolan.

Förr ålåg det hemmet att sköta om de ungas fostran. Nu däremot, önska föräldrarna gärna bliva kvitt denna plikt och skjuta därför ifrån sig allt ansvar i detta avseende på skolan. I hemmet få barnen kläder och föda, men skolan skall ge dem fostran. Men, man måste komma ihåg, att en fostran i skolan måste bygga på den fostran, som barnen fått i hemmen. Ty hemmet är "plantskolan", där karaktärerna bildas.

Ett nytt system, vilket betecknats med benämningen, "Lärjungarnas självstyrelse", har under den senaste tiden börjat användas i skolan. Idéen har överförts till vårt land genom ett från engelskan översatt arbete, där en amerikansk lärare, E. A. Craddock utvecklat de erfarenheter, han fått göra, då han försökt att i sin klass bilda en stat. Upprätthållandet av all ordning har helt överlämnats åt eleverna själva. Detta tillgår så, att eleverna tillsätta för ändamålet nödiga funktionärer, som alltså övertaga ansvaret för klassen i stället för att, som vanligen är fallet, läraren är självhärskare Denne får nu istället helt ägna sig åt undervisningen och som rådgivare åt barnen. De utvalda sköta disciplinen i klassen, bestraffa och belöna, övervaka hemuppgifternas utförande. Craddock menar, att då disciplinen kommer från läraren uppfattas den av barnen som tvång och tryck, men om eleverna själva omhänderhava den, ställer sig frågan annorlunda. Erfarenheterna från dessa försök ha givit de mest lysande resultat. Uppslaget har ursprungligen kommit från den ungdomsrepublik, som av William J. George bildats i Treewill i Amerika.

En sådan metod har naturligtvis stora möjligheter att påverka och fostra skolungdomen. Hos barnen utbildas en starkare solidaritetskänsla och medborgaranda, liksom deras ansvar och rättskänsla få komma till uttryck. De ställas nu inför uppgiften att arbeta för samhället, för det helas väl. Vidare betrakta de ej läraren längre med fruktan, utan se i honom kamraten, vännen, som ger dem råd i deras svårigheter. Det är ju klart, att allt arbete som barnen få utföra självständigt i hög grad bidrager till att skärpa deras intelligens och iakttagelseförmåga, samt utveckla deras ansvarskänsla. Det är orätt av oss äldre att om barnen tänka eller säga, att de icke kunna göra det eller det. Ty barnens innersta önskan är att få vara verksamma och få göra nytta. Se de sedan ett positivt resultat av sina strävanden, känna de stolthet och glädje. Det goda och vackra som finnes i en barnasjäl skall ej ledas under en järnhård disciplin utan under fria och mjuka former.

Naturligtvis kan systemet ha sina olägenheter, det är ju klart. Förseelserna i större skolor kunna ju bliva så många, att de ej hinna behandlas på självstyrelsevis. En annan, att barnen i småklasserna gärna pådikta sina kamrater förseelser så att en rättsskipning lagd i barnens egna händer skulle otillbörligt rikta sig mot barn, som äro illa sedda av kamraterna, samt leda till kotteribildning och fjäsk. Men i den mån barnen kunna sköta dem, böra de få uppgifter, såsom att ordna in- och utmarscher, vädring, materielens framskaffning, se till att det är ordning och reda i materialrummet, sköta biblioteket samt, då så låter sig göra, vara organister o. s. v. Ty resultatet bliver som sagt säkerligen givande, såvida systemet utföres med förstånd.

En annan metod, som Craddock rekommenderar är arbetstävlan. När ett barn leker uppbjuder det all sin förmåga. Genom att arrangera något slags lagtävlan i skolämnen mellan olika grupper av barn skulle de sporras till större ansträngningar. De olika grupperna skulle därvid erhålla poäng, tillförda av de duktiga och skötsamma eleverna. Här gäller naturligtvis då för läraren att framhålla vikten av att ansträngningarna äro värda att göras för kunskapens egen skull, så att ej barnen få den föreställningen att arbetet i livet fortsättes som lek och poängspel. Om fördelen med systemet säger Craddock själv: "Den första och största är, att den pojke, som av naturen är lat, måste arbeta, ty hans motståndare och hans eget lag styra om det. Därnäst kommer att den svage pojken blir föremål för en välvillig uppmärksamhet från sitt lags sida".

Som allmänt omdöme gäller nog även här, att den lyckas bäst, som ej använder de radikalaste metoderna. Det är i alla fall medel väl värda att använda, då det gäller att mogna fostra vår ungdom.

Alrik Holgén.

——::——

Städningen är alltid besvärligast om hösten och vintern — såvida man icke har Linoleummattor på alla golv och Vaxduk på hyllor och bord. Då går det nämligen alltid lika lätt. — Linoleum och Vaxduk köper man förstås alltid i stadens Specialaffär, "Linopeters", Kungsportsplatsen 2.

*

För den tänkande människan är livet en komedi, för den kännande en tragedi.

H. Walpole.

——::——

PÄRLOR
JUVELER
i modern infattning fördelaktigast
hos
K. Anderson
Hovjuvelerare. Ö. Hamng. 41.

Hemmets tidning
— är —
Göteborgs Aftonblad
Särskild, omväxlande avdelning för kvinnan och hemmet.
I varje nummer, värdefulla artiklar i olika frågor, berättelse, följetong, kåserier.
Pr kvartal 6 kr. fritt hemburen.
Lösnummerpris 10 öre.

Förlovar
eller
Gifter
Ni Eder, så annonsera det i
GÖTEBORGS MORGONPOST
Alla Edra vänner, läsa den tidningen.
Läst i varje bildat hem i västra Sverige.
GYNNA VÅRA ANNONSÖRER

I gränslandet.

Mellan liv och död.

Vid några tillfällen ha vi återgivit intressanta uttalanden av en av den engelska pressens främsta essayister redaktören för "Sunday Express", James Douglas. Efter månader av tystnad har han åter börjat skriva i sin tidning. Den första artikeln av hans hand rör sig om den långvariga livsfarliga sjukdom varifrån han just återhämtat sig.

Han har undergått en operation, vilken synts hopplös men avlupit lyckligt. Tillståndet inger de största farhågor, då nya sjudomar stött till. Patienten äger dock ännu viljan till livet och kämpar för ett vederfående.

Vad han därunder upplever skildrar han på följande sätt:

Då jag befann mig mitt uppe i denna kamp erfor jag ständigt en känsla av exaltation och glädje. Denna min sinnesstämning förbryllade och roade mig. Jag kunde både analysera och kritisera mina känslor och fantasier.

Jag tycktes vara utom min egen fysiska kropp och en blott iakttagare av dessa plågor och kval. Emellanåt var jag faktiskt endast en kall och lugn kritiker av min hjärnas verksamhet.

Jag var höjd över den, då den genomvirvlades av förvirrade och vansinniga stämningar. Jag var bokstavligen utanför mig själv. Min ena hälvt uppförde sig som en galning, under det den andra hälvten var upptagen med att analysera den andras orimligheter, förebrå den, lugna den och hålla den till ordningen.

Denna dualism upptog hela min uppmärksamhet. Jag övertygade mig om att min kropps och min hjärnas öde inte bekymrade mig så särdeles, och att vad som hände dem ej var av någon betydelse för mig. Detta, det är jag säker om, är ett förhållande som upprepas i döden.

Det som vi kalla personligheten, anden eller själen, upptäcker plötsligt sitt eget oberoende, sin befrielse och sin frihet. Den vet, att liket i sängen är en klädnad endast, ej dess verkliga jag. Den upphör att intressera sig vidare för kötts och bens, blods och hjärncellers öde. Den svävar ut ur det materiella fysiska livet in i sitt eget liv, som är oändligt intensivare.

Detta överfysiska liv är fullt av seger, triumf och kraft. Det ilar framåt millioner mil i sekunden.

Tid och rum tyckas ha försvunnit. Sömnen synes ej längre vara nödvändig eller ens önskvärd. Problem, som förbryllade den klumpiga hjärnmekanismen, lösas på ett underbart sätt.

Jag finner det omöjligt att beskriva den förvånande klarheten i mitt medvetande under dessa dagar och nätter. Jag kommer ihåg, att jag var ledsen över att ej kunna minnas dessa förunderligt klara och livliga visioner. Jag kan endast ge ett slags föreställning om dem genom att säga, att de voro som tankar utan ord i själen. Ord tycktes höra till ett övervunnet stadium.

Allteftersom kampen gick framåt försökte jag meddela min läkare, vad som pågick inom mig. Jag försökte ge honom en inblick i alla dessa strömningar i min själ.

Jag försäkrade honom, att om han inte kunde få min hjärnverksamhet att sakta av, så skulle jag snart hamna — på annat ställe. Han förstod och föreskrev rogivande medel, som reducerade tankehastigheten till omkrig tusen mil i minuten. Jag kommer ihåg, att han tröstade mig genom att tala om för mig, att jag var lik en man, som fallit huvudstupa ned från taket, och som var alldeles berusad av hänförelse över att ha lyckats komma ner levande. "Exaltation" kallade han det. Nu då jag återgått till det normala livet igen, vet jag, att det ej finns någonting i själva dödsprocessen, som bör förskräcka människohjärtat. Det är lika naturligt att dö som att födas.

Den enda skillnaden är den, att man ej är medveten om sin födelse, varemot man är härligt medveten om sin död, intensivt och vitalt intresserad för processens framåtskridande, fröjdefullt ivrig att gå in i det underbara landet bortom jord och luft, skyar och hav, måne och stjärnor.

Det tyckes ej finnas vare sig geografi eller geometri i det nya riket, som väntar dig.

Du känner dig fri och obunden, lätt och harmonisk. Du ser ned på din kropp som om den vore en gammal hatt eller en gammal rock, som du är färdig att lägga av och kasta bort. Dess fantastiska kämpande slår dig som halvt patetiskt, halvt groteskt. Det väcker medlidande och förakt snarare än vördnad. Dess invecklade och sinnrika maskineri intresserar dig ej mer.

Du ämnar dig ut på en resa där du varken behöver ögon eller öron, armar eller ben, ingen matsmältningsapparat och inget klappande hjärta. Alla dessa grova verktyg voro behövliga i den gamla tillvaron. Nu äro de överflödiga.

Denna känsla av skilmässa från det fysiska redskapet bekräftade min tro på mitt jags förblivande efter döden. Jag visste, att mitt liv ej skulle förintas, utan övergå till helt nya erfarenheter.

Ibland tycktes jag vara långt borta från mina egna lemmar, men jag drogs inåt i stället för utåt. Det vill säga, jag tycktes ej befinna mig utanför min kropp utan någonstans i mitt väsens centrum, som ej var omslutet av muskler och nerver.

Den konventionella uppfattningen av döden är, att själen utgår genom munnen liksom en fågel flyger ut ur sin bur. Jag tror, att detta är ett poetiskt bedrägeri.

Min förnimmelse var, att det fanns en tillflykt undan kroppens solida avskrankning till en dold region utan dimensioner eller gränser. Jag tycktes upplösas eller förvandlas till en ny form och skapnad av medveten tillvaro.

Jag säger ingenting om den hemlighetsfulla andliga tröst och hugsvalelse, som lugnade och uppmuntrade mig i lidandets djup. För dessa mysterier finnas inga ord. Men jag var ej ensam och övergiven. Och all min tro på odödligheten växte och blev starkare, under det jag bars framåt på lidandets hav. Jag tror ej, att förnuftsresonemang ha någon plats i döendets sakrament. Någonting högre än logik lugnar och uppehåller själen.

Jag har frågat många läkare, om de döende frukta döden. De förklara alla, att de döende ej äro rädda för den.

Detta bekräftar min egen erfarenhet. Det är livet, som sårar och stinger och förskräcker. Livet, jag

Har Ni råd
att undvara mig?

Mejerismöret kostar nu ungefär dubbelt så mycket som Mustads delikata smörblandning Iris Extra. Smaken, konsistensen och användbarheten hos Iris Extra är densamma som hos det bästa mejerismör. Har Ni då råd att icke försöka?

Närande
god och
läcker är

MUSTADS
Smörblandning
Iris Extra
— mejerismörets ende like.

Krantz

När det regnar eller snöar
haglar det
lovord
över
S G A 1890 VISKAFORS
VISKAFORS
GALOSCHER
SKANDINAVISKA GUMMIAKTIEBOLAGET • VISKAFORS

A.-B. FERD. LUNDQUIST & Co.
för alltid på lager alla
VISKAFORS
fabrikat till fabrikspriser.

Offentliga nöjen.

Stora Teatern.
Varje afton kl. 8:
»Cleopatras pärlor.«
Söndag kl. 1,30 Billighetsmatiné:
»Sista valsen.»
Tisdag Premiär
Manon Lescaut.

Lorensbergsteatern.
Lördag kl. 8—10,15
Storstädning.
Söndag kl. 6 eftermiddagsföreställning:
för 25:te och sista gången
Simson och Delila.
Biljetter säljas till Tisdagens Ungdomsföreställning å ALADDIN.

Lilla Teatern.
Lördag och Söndag kl. 7 och 9 e. m.
Spanska flugan.
Söndag kl. 1,30 e. m. Matiné:
Spanska flugan.
Bilj. à 1.65 o. 2.65 kl. 12—2 och efter kl. 6. Tel. 7760.

Veckan 23/11—29/11
Kl. 7 o. 9 e. m. (sönd. 6, 7,45, 9,30)
Barnförbjudet.
PALLADIUM
ROMOLA.
Med Lillian Gish, Dorothy Gish, Ronald Calman m. fl.
RIALTO
NATTENS BARN.
Med Norma Shearar

Pensionat och Thesalong
Carmen-Sylva
Avenyen 33, 1:a vån. Tel. 60448
Förstklassigt och hemtrevligt.
Frukost, middag och **supé** serveras såväl till abonnenter som tillfälliga gäster. *Kupongsystem.*

MERKUR-TVÅLEN
är oöverträffad för tvätt af finare tyger med ömtåliga färger.

är viss därom, är mycket förskräckligare än döden.

Jag kände, att jag befann mig i en vänlig och medlidsam omgivning utan all grymhet i den milda atmosfären. Döden är en ljuv och fridfull ro. Dess sång är en vaggvisa, ej ett sorgekväde.

Det må synas upprörande att säga, att döden är en glad erfarenhet, som ej är utan humor och löje. Men det är min erfarenhet av den.

Det kan sägas, att denna erfarenhet ej sträckte sig långt nog för att berättiga mina slutledningar. Men jag kan ärligt säga, att den räckte så långt, som den kunde göra utan att göra alldeles slut på mitt liv. Jag såg ett fragment av dödsstigen, och jag är övertygad, att jag fått se hela vägen, om jag ej kunnat hejda min själs hastiga flykt.

——::——

Vårt liv är en mörk kammare, där bilderna från en annan värld synas desto klarare, ju mörkare det är.

Jean Paul.

*

En man kan falla för en annans livsgärning; men om han skall leva, så måste han leva för sin egen.

H. Ibsen.

——::——

Slopa kaffet och drick
CAP KAKAO
i originalförpackningar á 100 gr. a 500 gr. är tillverkad av bästa fullmogna kakaobönor utan tillsats av varken kanel vanilj eller kemikalier. Den som smakat CAP KAKAO dricker den sedan dagligen.

(Eftertryck förbjudes.)

Nyttigheternas knapphet och dess följder.

Av *JENNY RICHTER VELANDER.*

Svenska Kvinnors Medborgarförbunds artikelserie

Med nyttigheter förstår nationalekonomen allt som vi behöva för att uppehålla vårt liv och vår arbetskraft, alltså först och främst mark att bo på, sol, luft, vatten, vidare verktyg och redskap, mat, dryck, kläder och bostad, vidare allt vad vi behöva för att utbilda oss för vår verksamhet samt slutligen allt vad som behövs för att tillfredsställa kulturella behov, dit även hör behovet av rekreation och nöje.

Om alla dessa nyttigheter gäller, att de förekomma i så pass stor knapphet, att de aldrig räcka till för allas ens välberättigade behov. Vi kunna t. ex. beräkna den beboeliga markytan och den befolkning, den kan bära. Med den nutida folkökningen kunna vi se, att den dag kommer, då den blir för liten för behovet, men icke exakt, ty där finnas irrationella faktorer, bl. a. förstöringen av nu befintlig mark. Där nu Asiens randhav svalla, har en gång varit beboelig mark. Likaså täckes förr beboelig yta av Nordsjön, Tyrrenska havet, östra Medelhavet, Indiska oceanen. Årligen försvinna delar av Danmark, England, Japan. Wights och Helgolands m. fl. öars försvinnande är en tidsfråga. Men skänka oss ersättning i nya kontinenter tyckas haven icke ha lust till.

På samma sätt är det med *alla andra nyttigheter.* En given kvantitet nyttigheter men ständigt stegrade behov.

Förr möttes denna knapphet på huvudsakligen tre vägar.

1. *Minskning av folkstocken:* genom frivillig eller ofrivillig utvandring, förbud mot invandring, begränsning av äktenskapsfrekvensen genom frivillgt eller för vissa kategorier av folket påbjudet celibat, (en åtgärd, som väsentligt minskade födelsefrekvensen) månggifte, varigenom barnets känslovärde reducerades och modern fann sig i att producera ett stort antal barn, varur man utplockade för livet dem, som ansågos en gång kunna bli närande medlemmar men dödade alla som troddes växa upp som tärande, (vilket också hade sin betydelse för stammens styrka), slutligen kriget, som reducerade icke bara den egna folkstocken utan även dem man hade att göra med. Den därav uppkomna folkförtunningen framkallade de vänligaste känslor mellan folken, med stegrad äktenskapsfrekvens och födelsefrekvens, ända tills dramat upprepades: folkförtätning, knapphet, allmän oro, krig.

2. Lagstiftningsåtgärder för att *spara på och dryga ut* det givna förrådet: ransonering, konsumtionsförbud (mer eller mindre omfattande), exportförbud, importpremier, restriktioner m. m.

3. *Ökning av förråden:* genom krig och ökad produktion.

Dessa medel äro fortfarande i bruk överallt, men det kristna evangeliet har kastat in ett bestämt veto mot ett av dem, nämligen mordet, både mordet på individen och mordet på gruppen, folket, staten, d. v. s. upproret och kriget. Dess anda förbjuder barnamord, uppror och krig.

Därmed har evangeliet infört en alldeles ny ordning på jorden. Att denna ordning föreslås först nu beror på att evangeliet först nu erkännes av mäktiga mänskliga intellekt. Det har varit en känslans sak, och samma man, som nitälskat för hedningarnas omvändelse och i synnerhet för deras egendoms rätta "kristna" användning, har utan några svårigheter med sin logik dräpt den misshaglige efter den skarpast tillämpade rovmoral.

Den skara kristna och icke-kristna, som vägrar mordets berättigande och dömer det ovärdigt människan och det mänskliga rättssamhället, arbetar på två linjer, å ena sidan vapennedläggelse eller människornas pacificering, å andra sidan positiv verksamhet för att finna något, som ersätter det som ekonomisk regulator.

Pacificering ensam skulle göra den sista villan värre än den första. De pacificerade skulle falla offer för de icke-pacificerade, och dessas lätta framgångar skulle uppmuntra deras böjelser för tyranneri, övervåld och rofferi. När vanartighet och djurisk-het triumfera faller en del av skulden på dem som borttagit hindren och underlåtit att bygga en skyddande kaj mot vilken deras vilda böljor kunna sätta sig. Att icke hålla styr på de våldsamma, till dess man avväpnat dem, det är förräderi mot det goda.

Pacifism är således först och främst en religiös förkunnelse, därnäst en skyddsverksamhet.

Men någon betydelse som revolutionerande kraft får den först när den tar itu med sin uppgift att ordna det ekonomiska livet så, att följderna av nyttigheternas knapphet icke ideligen martera sinnena och väpna händerna. När krubban är tom, bitas hästarna. När den icke är tom, äro de i regel goda vänner.

Picifismen hånas ofta för att den är känslotänkande. — Det är icke förnedrande att tänka med känslan. Det är tvärtom upphöjt, ja gudomligt, ty Gud själv är kärleken, och kärleken är världens starkaste kraft. Det är bra mycket mera berömligt än att tänka med tarmar och körtlar.

Men det får icke vara *endast* känslotänkande. Därför sätter den sin tankes murbräcka in i det nutida ekonomiska systemet och fordrar en rationell och internationell samverkan för att bringa riktiga proportioner mellan behovstillfredsställelsen och nyttigheterna. Dess första programpunkt blir då, *mänsklighetens kvalitativa förädling,* varav följer *dess kvantitativa begränsning.* Dess andra punkt på programmet: *arbetets förnuftiga organisering,* den tredje *jordens konstituerande som enda kommun med* avseende på hushållnings- och ordningsangelägenheterna. Den fjärde *vetenskapens inkallande i värnplikt* för att laborera fram tillfredsställande teknik för utnyttjande av kraft och material samt för stegring av den biologiska produktionen, så att den uppdriver nya förråd av nyttigheter i stället för att som nu röra sig i svagare progression än människoproduktionen.

Nyttigheternas knapphet är ödeläggande för det släkte, som icke förmår att möta dess följder, men det väl organiserade tänkandet möter dessa och förekommer deras ödeläggelser, ja, skapar goda följder genom att ta denna knapphet för vad den är: den store mästarens medel att lära sina barn att genom handhavandet av materiella ting vinna fullkomning i andliga.

——::——

Tvätta med
LANGES SÅPPULVER
SKYDDSMÄRKE REGISTRERAT.
Äldst & Bäst

JOSEF GRIMMS
Damskrädderi.
Kungsgat. 9 c. Rekommenderas.
OBS.! 1:sta klass arbete. Moderata priser.

Barnsliga nöjen.

Föreställningen var slut. Min man och jag följde med strömmen ut ur den kvalmiga biografsalongen med längtan motseende den första näsan frisk luft, som snart slog oss tillmötes i den frostiga vinterkvällen. Vad som spelats kommer jag inte ihåg, kanske den lilla Jacki eller möjligen den evigt leende Douglas varit aftonens hjälte — barntillåten måtte filmen i alla fall ha varit, ty där, mitt i trängseln, fick jag plötsligt se ett par av mina elever i trean och en yngre syster till en av dem. Aldrig skall jag glömma det hetsiga uttrycket i deras små upphettade ansikten eller blicken i deras ögon — något av sensationsmättnad och exaltation!

Det var som hade jag i ett ögonkast uppfångat en glimt av det moderna livets skuggsidor, som förstode jag plötsligt faran av att bereda barnasjälen lättåtkomliga tillfällen att frossa i sensationer, som den inte förstår, blott dunkelt anar.

Det är mycket troligt att vårt undermedvetande den kvällen upptog näring till ett beslut, som först många år senare blev verklighet. Ett gräsligt förbud för våra egna barn: bioförbudet.

Ännu i denna dag har ingen av dem varit på bio, och märkvärdigt nog har förbudet aldrig givit anledning till missnöje eller tjat om att få gå när skolkamraterna få det. Vi älska att tro, att detta beror på att barnen ha nog rättskänsla att anse det som en hederssak att godvilligt foga sig efter vår önskan i denna sak, emedan de i allt annat ha ganska stor förströelsefrihet och relativt sällan få höra det tråkiga: "Du får inte". Vi leva i alla händelser i den angenäma inbillningen att bioförbudet besparat både oss själva och barnen många tråkiga stunder.

Man skulle kunna tro, att dessa små reflexioner varit avsedda att utgöra inledningen till ett lovsjungande av den där utomordentliga "gamla goda tiden" på bekostnad av den biobetonade tid vi leva i. Inte alls — men — för att vara fullt ärlig, är det inte egentligen rätt synd om våra småttingar eller kanske rättare sagt ungdomar, som av Den Moderna Tiden rent av bestjälas på många av de enkla glädjeämnen, som utgöra en föregåedne generations bästa minnen? Tiden som i ett allt snabbare tempo frambringar färdiglagade sensationer och erfarenheter. Ha era barn nånsin så roligt, som då de få höra sin mamma berätta om sin ungdoms enkla nöjen eller barnsliga upptåg? Våra tröttna då aldrig på beskrivningar av bröllop och dop i mammas gamla furudockskåp, hennes födelsedagskalas — som i intet avseende kunde tävla med de fina bjudingar de själva få vara med på då och då — eller pappas kälkbacks- och skridskoäventyr? Och kan man inte litet nyfiket undra, om deras barn en gång i tiden skola kunna bli lika upptända inför berättelser om radio, talande film och underbara flygfärder? Jag tror det absolut inte, ty barnsjälen är nu en gång sådan att den älskar att skapa, barn varken behöva eller tycka om allt för färdiglagade saker, de vilja själva upptäcka, själva fantisera....

Jag kommer att tänka på en liten flicka, som varit obeskedlig och av sin mamma instängts i högst densammas garderob för att i dess skumrask övertänka sina synder.

När mamma efter en dryg stund kände det ömma modershjärtat tala om förlåtelse och tyst nalkades garderoben, hörde hon därinifrån en ivrig och beskäftig liten röst, som just var i färd med att förmana yngsta barnet, hennes egen toffel. Pappas stora sko var far i huset och mammas fina promenadskor fungerade som mor, faster o. s. v. i långa banor.

Den lilla brottslingen var så inne i sin lek med familjen Sko, att hon inte märkte, när den riktiga mamman öppnade dörren till arresten. Vad bemälda mamma sade och tänkte förmäler inte historien — men säkert lärde hon något om barnasjälen.

Låt mig till sist av egen erfarenhet tillägga att ingen av de tyvärr rätt talrika och fina köpleksaker, som under årens lopp med benägen tillhjälp av snälla tanter och onklar samlats i barnkammaren, berett barnen ens närmelsevis så sann och långvarig glädje som ett par hemmagjorda styltor — sådana, som "pappa hade när han var liten".

Stella Rydholm.

——::——

Med hösten kommer det dåliga väglaget. Barnen ha svårt att lära sig att torka av sig om fötterna. Utan Linoleummattor vore det omöjligt att hålla rent i tamburen och barnkammaren. Behöver Ni nya Linoleummattor, bör Ni icke försumma att gå in till "Linopeters", Kungsportsplatsen 2 och välja bland deras nyheter.

——::——

Med den vila från kroppsligt arbete, som söndagen skänker, med de tankar den ingiver, de utsikter den öppnar, det hopp den stärker, är söndagen en dag, tagen ur tiden och gjord till en del av evigheten.

*

Klädningar blusar och kjolar äro nu inkomna i alla prislägen, trevliga färger och modeller.
O. F. HULTBERGS BLUSAFFÄR
Husargatan 40

På Islandsfärd
RESESKILDRINGAR
av *red. A. G. Petersson*
Illustrerade.
Kr. 2,75 pr postförskott.
Rekvireras hos förf., adr.: *Kristinehamn.*

Knut Heurlins Hemslöjd
KORSGATAN 8. Telefon 101 18.
Möbeltyger billigt.

HOOVER
Den piskar, medan den sopar, medan den suger.
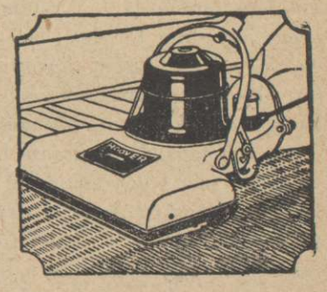
Ring upp oss
tel. 4614 — när det passar Eder för en demonstration i Edert hem. Hoover's representant rengör vid sitt besök gratis en matta åt Eder med denna underbara maskin, som **piskar** samtidigt som den sopar och dammsuger.
A.-B.
Ferd. Lundquist & Co.
Hoover-avd. Tel. 4614

(Eftertryck ej tillåtet). Med ensamrätt för Sverige.

Allahs vilja.

Av *KATHLYN RHODES.*

Översatt av *Sigyn Frydén.*

13

— Det är en vacker liten sång, sade hon, tycker ni inte det? Jag förmodar, att innehållet i sista versen ska ge en antydan om att han hade kysst hennes "liljevita läppar" och nu gick i väntan på att snart få möta henne efter sin egen hastiga död.

— Jag förmodar det. Han log. Fast man skulle knappt väntat det av en älskare, som öppet förklarat, att tolv månader och en dag var den allra längsta tid man skulle kunna begära, att någon ung man skulle sörja sin trolovade.

— Nå ja, sade hon, för min personliga del tror jag inte, att någon ung man skulle sörja så länge ens — i en så obehaglig belägenhet. Ni glömmer, att han var beredd att sitta på hennes grav hela tiden, vilket nog bleve enformigt för att inte säga fuktigt, om graven vore i England.

— Ja, det bleve allt betydligt torrare här ute i sanden, svarade Lassen. Har ni sett någon av de muhammedanska kyrkogårdarna ute i öknen? Varje grav har två upprättstående hällar, en vid huvudet och en vid fötterna, och jag tror, att tanken är, att på den yttersta dagen skall den dödes själ sitta på den ena hällen och hans skyddsängel på den andra. Detta är nu min uppfattning, jag vet inte, om det verkligen är så och inte heller, vad som kommer att hända, om de efterlevande är för sparsamma och endast sätter dit en sten.

— Då får väl de båda andarna slåss om den, sade Kitty. Nej, ämnet är ingenting att skämta med, det var inte min mening att vara pietetslös. Låt oss tala om något annat i stället. Det är Celias fel, att vi kom in på det kapitlet, efter hon undfägnade oss med sin "Spökvisa".

När Kitty kommit upp på sitt rum och hade tid att reflektera över det som tilldragit sig den aftonen, var det två saker, som upptog hennes sinne.

Den första var tillfredsställelse över Lassens närvaro i Egypten — en härlig känsla av trygghet, en fast punkt att vila vid, om hon någon gång skulle känna sig ensam eller orolig. Och den andra var, att Poppy Fanshawes sätt mot henne antydde hemlig antipati och motvilja.

Och doktor Lassen klädde samma tanke i andra ord, då han en stund senare slog sig ner i sitt rum på det lilla sanatoriet, som var byggt på en höjd med utsikt över öknen.

— Fröken Fanshawe är redan svartsjuk på fröken Romney, sade han för sig själv. Jag undrar, vad hon hört. För min personliga del skulle jag hellre vilja ha Poppy Fanshawe till vän än till fiende i trots av hennes mjuka behagliga sätt. Men det är först då Cheyne kommer, som situationen blir verkligt fatal. Till dess blir det väpnad neutralitet på sin höjd.

Och Poppy Fanshawe, som satt framför sin spegel och lät sin indiska tjänarinna borsta hennes lena, ljusa hår, tillkännagav öppet för sitt livs förtrogna, att Kitty Romney var en — eventuell — rival till henne själv om Owen Cheynes intresse.

Den mörka kvinnan sade ingenting. Hon hade haft sin unga matmors förtroende länge nog för att ej begå det misstaget att yttra sig för hastigt. Ett sådant misstag skulle sannolikt endast haft till följd en plötslig och ogenomträngig tystnad. Utan hon lyssnade, oberörd till det yttre som vanligt, och gömde flickans ord i sitt trogna, hängivna hjärta.

SJUNDE KAPITLET.

Det var en strålande februarimorgon. Den lilla staden Al-Hayat badade i sol; ute i öknen lyste och glimmade sanden som tätt hopade guldkorn. Luften var varm och klar med den tidiga egyptiska morgonens egendomliga milda friskhet, och de avlägsna pyramiderna voro insvepta i en purpurfärgad dimma, som låg som en lätt slöja över stenarnas hårda konturer. Himlen, blå och molnfri, sanden som utbredde sig i eviga bruna vågor, så långt ögat kunde nå, den röda glöden över Mokattambergen, allt i förening frambragte en utsökt effekt, som var alldeles förtrollande för engelska ögon, vanda vid gråa skyar, svaga färgkontraster, en oföränderlig enformighet av grönt och brunt.

De vita husen glänste i solskenet, den purpurröda bougainvillean hängde i tunga, yppiga klasar över väggar och murar, och i trädgården på Villa Beau Sejour syntes de blekt violetta och skära petuniorna sloka lite för den nya dagens glöd.

Inomhus var familjen sysselsatt med att i hast avsluta sin frukost, ty detta var den dag, som blivit bestämd för en expedition till gravarna vid Sakkara långt borta i öknen, och det var nödvändigt att avresa mycket tidigt.

Fru Lindsay och fröken Fanshawe hade sin vanliga ridkostym, ljus blus och kort tweedkjol, ty att rida på en åsna kräver ingen särskild dräkt. Kitty däremot var klädd i en riddräkt av tunnt kläde, ty hon hade lyckats leta upp en tämligen bra häst i ett av hotellets stall och ämnade denna dag låta honom visa, vad han dugde till. För att ta seden dit hon kommit, hade hon i stället för den vanliga filthatten en stor bredskyggig panamahatt, som liksom hela kostymen klädde henne förträffligt.

Professor Lindsay ämnade rida en kamel, under det Lassen hade röstat för en åsna, och Gordon Lucas skulle åtfölja fröken Romney till häst, så att sällskapet var försett med flera slags ganska olika springare, och då på slaget nio de tilltänkta ryttarna flockade sig utanför dörren, blev det ett allmänt gapskratt vid åsynen av den lilla gruppen av djur, som stod och väntade på vägen.

Fyra stora åsnor i olika skiftningar av grått stodo tillsammans i en klunga otåligt skakande sina huvuden, vilket kom deras halsband av mynt eller glänsande blåa pärlor att rassla på ett föga välljudande sätt. Var och en av dem hade sin egen åtföljande åsnepojke, klädd i en tunn

A. Lundblads
BEGRAVNINGSBYRÅ
12 KUNGSGATAN 12
Tel. 11045, 776 ankn. bost.
Ombesörjer hela begravningar.
Svarta och vita kistor... Från kr. 30:—
Svepningar ..... „ „ 8:—

Duktyger och Vita Vävnader
till fabrikspriser
ALMEDALS FÖRSÅLJNINGS-MAGASIN,
Kungsgatan 55.

Bråsths Konditori
Storgatan 4, (hörnet av Victoriagatan)
REKOMMENDERAS.

Ny tid.

Lördagskommersen på torget är slut och lantbefolkningen, som varit inne med sina produkter och i butikerna bytt förtjänsten i varor spänner hästarne för kärrorna och bryter i god tid upp för att hinna hem, innan mörkret kommer och vägarna bli svårframkomliga.

Gatorna som leda från torget fyllas av skramlande hjuldon och spårvagnarne av lantfolk, som skyndar till järnvägsstationerna för att taga tåget hem.

Men vid torget och på närliggande öppna platser stå i den fallande skymningen bilbussarne och lastbilarne lugnt väntande på sina passagerare, lantborna som själva icke disponera hästskjuts eller som bo för långt bort för att kunna använda ett så långsamt fortskaffningsmedel, eller vilkas gårdar ligga så avsides att ingen järnvägsförbindelse existerar med yttervärlden.

Väldiga och imponerande stå dessa nutidens fordon där. Avståndet betyder ingenting för dem, belastningen, vägens oländighet ingenting häller. Med ett par tusen kilos last sluka de en mil i kvarten, stormande höjderna och tagande de branta backarne utför just i det tempo de själva behaga. Mörkret tvingar dem icke till saktad fart — i skenet från deras strålkastare badar vägen framför dem i ljus.

— — —

En ny tid har brutit in över landsbygden, en ny god tid.

Länge gick folkströmmen från landet till städerna. Kanske är nu den tid kommen, då strömmen ändrar sitt lopp och rinner tillbaka till källan?

Vad drev folket från landet? — Mörkret, de långa avstånden, ensamheten, svårigheten att erhålla arbetsförtjänst!

Man förstår det! Hur tungt vilade icke höstens och gråvinterns mörker över de ensamma gårdarne, detta nästan otroliga sotsvarta mörker, i vilket man icke ser handen för ögonen och till vilket staden med sina lyktor saknar varje motstycke.

Icke ens ur fönstren lyste det. En äldre tids öppna härdar, där stockvedseldarne flammade från morgon till kväll hade utbytts mot järnspisen och kakelugnar i vilka brasan brann ned bakom stängda luckor. En liten usel fotogenlampa som man knappast hade råd att låta brinna gav det svaga osande ljuset.

Och de långa avstånden! Milen till handelsboden, posten och stationen, de två tre milen till staden och halvtimmen till grannens! Som osynliga murar reste sig dessa förfärliga avstånd kring gårdarne. Det var ett kraftprov att bege sig till handelsboden, det tog ett dygn att köra till staden med de jordbruksprodukter eller slöjdalster man hade att avyttra —. Man var innestängd i sin egen trånga värld och utestängd från den stora som låg lockande där utanför!

Och att där hemma på gården alltid se samma ansikten, alltid höra samma röster, att alltid låta tankarne och orden kretsa kring samma uttröskade ting!

Men nu är allt förändrat. Det elektriska ljuset brinner i stugorna, i ladugårdarne och vid knutarne. Det lyser fästligt ur alla fönster och om fem år hänga antagligen båglamporna utmed vägarne. De elektriska motorerna brumma i slöjdbodarne till tjänst för hemindustrien. Telefonledningarne försvinna in i väggarne även på oansenliga gårdar, och några avstånd existera icke mera sedan bilbussarne hämta upp passagerarne utmed de stora färdevägarne och lastbilarne kila upp även för byvägarne för att i alla gårdar hämta gods och folk som vill åka. Handelsboden, som förut låg på en mils avstånd, kör nu pr bil ut sina varor till köksdörrarne och staden, avsättningsorten för vad man har att sälja, till vilken det tidigare var en Romresa, har ryckts nästan inpå knutarne och nås pr bil på en halvtimma.

En ny tid har brutit in över landsbygden, en ny god tid. Det har skett alldeles nu. Folket skall trivas och bo kvar därute. Städerna skola upphöra att växa — —

— — —

Just nu börjar det bli livligt kring bilbussarne och lastbilarne vid torget. Man bereder sig till allmänt uppbrott.

Nu styr en bred lastbil ut ur klungan. Bland lådorna och korgarne sitter en grupp bondkvinnor i lä bakom den höga trägaveln till chaufförens manövreringshytt.

De äro väl inknutna i tjocka ullschalar och man ser knappast mer än nässpetsen ur de fördragna huvuddukarne. Luften fylles av deras muntra samspråk — man förstår, att de alls inte gruva sig för utan med nöje motse den svindlande färden genom novemberkvällens täta mörker uppför och utför backar till den välbelägna trevna hemtrakt, som för icke längesedan var en obyggd.

Margareta Heijkel.

Odisputabelt är, att **YvY-Tvål** bland alla människor, så fattiga som rika, numera blivit ett värderat föremål som lätt gör allas yttre skönhet lika.
Pris 1 kr.
A.-B. YvY-Fabriken. Ystad.

—::—

Hälsa och ett långt liv.

Ett utmärkande drag hos tiden är dess stora intresse för mat, för *läcker* mat.

Man går icke som förr i världen till bords rätt och slätt för att mätta sig med enkel, lättlagad och billig husmanskost utan — även i vardagslag — för att njuta av anrättningar, vilka tidigare förbehöllos söndagarne och kalasen.

De som stå betänksamma inför denna utveckling göra det huvudsakligen av ekonomiska skäl. Vi leva för högt, d. v. s. för dyrt inom alla samhällsklasser.

Det finns emellertid en mycket viktigare ehuru nästan obeaktad sida av saken — vår i så hög grad, märk väl, icke förbättrade utan förfinade matsedel är hälsofarlig.

En och annan röst har nog, i vårt land också, uttalat varningar i sådan riktning, men de ha förklingat ohörda i de fall, där de icke drunknat i pressgycklet. I Danmark har en läkare d:r Hindhede vunnit bättre gehör.

Pullovers	från	7.50
Grå & bruna Sporttröjor	„	6.—
Vintersportmössor med öronvärmare	„	4.50
Grå & Svarta Krimmössor	„	3.50
Skinnmössor	„	5.50
Raggsockar	„	3.—
Sportstrumpor	„	2.—
Fordrade sportbyxor	„	10.50
Sportkostymer, vadmal	„	19.—

Vantar, Handskar, Hängslen, Skjortor, Kängor, Pyamas, Underkläder.

Berlin's
Fisktorget.

Det är emellertid sannolikt, att frågan snart nog skall tilldraga sig större uppmärksamhet närmast med anledning av den "hälsorörelse", som uppstått i England och vilken tar sikte på alla civiliserade folk. I spetsen står ett antal läkare och av saken intresserade framstående lekmän.

En av Englands främsta läkareauktoriteter Sir Arbuthnot Lane tar i Fortnightly Review i en verklig alarmartikel till orda för denna rörelse.

— Vi yvas, säger han bl. a., över att vi leva i en hälsans tidsålder. Sannigen är emellertid, att det aldrig funnits en tid, då "illamåendet" varit så vanligt som nu, huvudvärk, matsmältningsbesvär och andra störningar, vilka man icke tillmäter någon betydelse men som ofta utmynna i svåra sjukdomar, långvariga lidanden och död.

Författaren gör därefter en för den vita rasen föga smickrande jämförelse mellan densamma och de färgade raserna.

Dessa senare kunna i regel glädja sig åt en präktig kroppskonstitution. De ha en kraftig benstomme, rak ryggrad, tjockt hår, utmärkt syn, väl utvecklade käkar med friska starka tänder, rymliga näsor och halsar, en perfekt matsmältning och ämnesomsättning.

De civiliserade folken däremot ha i stor utsträckning klen hårväxt, dålig syn, spenslig kroppsbyggnad, svagt utvecklade käkar, trasiga tänder och deras hals liksom deras matsmältning är under all kritik.

Det kan under sådana förhållanden icke förvåna att "illamåendet" är den *vita* rasens arvedel.

Sir Arbuthnot Lane förfäktar åsikten att tidigare stora civilisationer gått under icke som historieskrivarne velat göra troligt på grund av bristande patriotism och förlorad kamplust utan av vällemad och därigenom framkallad fysisk svaghet. I det gamla Babylonien, Egypten, Grekland och Rom lärde sig folken att leva på överförfinad föda och måste lida straffet för denna överträdelse av naturens lagar.

Den överförfinade föda som är vanlig i civiliserade länder tilltalar ögat och gommen, men den är fördärvbringande för rasens hälsa och styrka.

Med kemikalier behandlade födoämnen, konserver och — genom tillredningen — alltför lättuggad föda har efterträtt den enkla kost våra friska kraftiga förfäder levde på och som under otaliga generationer visat sig vara god och hälsosam. Vårt bröd bakas av mjöl, vilket genom kliets avskiljande berövats de värdefulla mineralämnen, vilka hjälpa till att bygga upp vår benstomme och våra tänder m. m. Det bruna hälsosamma sockret har utbytts mot det raffinerade kritvita sockret, som under" reningsprocessen" berövats sina värdefulla mineralämnen. Den vid samma process utvunna sirupen är, som många kloka mödrar veta, utmärkt hälsosam för barnen.

Under det att vi ge valpar hårda ben att gnaga på för att de skola få starka tänder, ge vi våra barn en föda som knappast behöver tuggas. Detta betyder icke blott, att deras tänder bli outvecklade utan även deras käkar och på grund av det nära sambandet med käkpartiet även deras näsa och hals. Den smala aristokratiska näsan leder till mun-andning. Luften passerar icke näsan, där den enligt naturens visa anordning skulle värmts och renats utan går kall och oren direkt ner i halsen och lungorna. Följden är att ömtåliga halsar hålla på att bli regel liksom även katarrer, halsmandlar med varproppar, polyper o. s. v. vilket allt är nästan okänt bland de primitiva raserna.

Våra kroppar, avslutar författaren sin straffpredikan, äro som porslinsvaser. En sönderslagen porslinsvas kan bli skickligt lagad men den kan aldrig göras hel igen.

När efter tiotal år av ohygieniskt levnadssätt livsviktiga organ hava skadats och äro oförmögna att fullgöra sina åligganden förmår läkaren och kirurgen mycket litet.

Ett naturligt levnadssätt är det säkraste medlet att bevara hälsa och undvika sjukdom och lidanden. De fönämsta medikamenterna i världen äro frisk luft, vatten, solsken, sund föda, vila och tillräcklig motion.

—::—

Kristallkrona
medelstor, vacker, till salu på grund av dödsfall. Tel. 9144.

Beställ i tid
VADDTÄCKEN
avsedda för **Julklappar**, hos
Lisa Hallbäck
26 Vallgatan 26

Arla Mjölk
Distribution på glasflaskor.
Tel. 40781, 45699

ÅNGBAGERI A.B.
ROSENLUNDS
BRÖD

Glöm ej
att ni hos **A. MAGNUSSON,** Bazar Alliance 55, gör de fördelaktigaste inköp av **konserver** och **rökt lax** m. m.
Vid inköp av minst 6 askar sillinläggningar lemnas 10 % rabatt. — För prima varor garanteras. TEL. 45 70.
Ingång till butiken närmast från Bazargatan.

Färsk Fisk
Hansson & Silfverstrand
FISKAFFÄR
Bazargatan 8. — Tel. 95 80, 15 380

BREVLÅDA.

Helena. Dikten kommer att inflyta i adventnumret.

G—a F. Sagan riktar sig direkt till barnpubliken och torde därför med fördel kunna placeras på annat håll.

R. M—n. Vi hava förhört oss hos vederbörande, men ingen tycks känna till det av Eder relaterade fallet.

Ensam moder. V. g. meddela Er direkt för vidare överenskommelse.

E. F—ll. Tanken är farlig att släppa inpå sig. Studera Coué och tänk motsatsen!

Humoresk. För litet Mark Twain för att vara så mycket av honom.

Io. Vi hade i detta fall föredragit Pallas.

Påfågel Blå. Underbart! Vi ha också sett påfåglar, men aldrig på det sättet. Om Ni studerar dem i Slottsskogen skall Ni upptäcka skälet varför.

—::—

A. J. Ahlbergs
Kött- & Fläskaffär
Saluhallen 125—126. Tel. 4896.
Rekommenderas.

KAFFE
härliga aromrika blandningar. Alla kvaliteter. Köpes fördelaktigast i
Göteborgs Kaffehandel
Östra Hamngatan 39. Telefon 2074.
Filial: Bazar Alliance, Butik N:o 95.

G. OLSSON
Frukt- & Grönsaksaffär, V. Hamngatan 27, Göteborg. Telef.: Butiken 9917. Bostaden 20725.

P. OLSSON
Slakteriaffär
Tel 3108. SALUHALLEN 1 Tel. 3108.
REKOMMENDERAS.

C. A. STRÖMBOM
Lilla Korsgatan 2
Grundad 1862 GÖTEBORG Grundad 1862
Telefon 868, 17243.
Försäljer i parti och minut
Smör, Ost, Margarin och Ägg.

Vid Fiskinköp
Kom ihåg
A. SVENSSONS FISKHALL
Grönsakstorget 2. Tel. 5438, 5436.
Filialen Tel. 15324.

Ellenhamars
PATENTERADE
HAVREGRYN.
Spara tid. — Färdigkokta på 3 à 4 min. — Spara bränsle.
OBS.! VÅR HYGIENISKA FÖRPACKNING. OBS.!

SWALANDERS KAFFE
KUNGSGAT. 17. TEL. 3658 KORSGAT. 13. TEL. 5162.
BAZAR ALLIANCE 132-133 NILS ERICSONSGAT. 28.

vit dräkt högt uppfästad över ett slags gördel för att lämna de nakna bruna benen fullt fria och lediga.

Kameldrivaren som stod och lutade sig mot det stora, klumpiga djuret, bar en lös fladdrande klädnad, som han samlade upp i ena handen, då han traskade framåt. Han var en medelålders man, sannolikt begåvad med både hustru och barn, men han lydde det omfattande namnet "pojke" lika villigt som den yngste av de näsvisa små araberna, som vaktade de blanka grå åsnorna. Kamelen själv såg ofantligt på en gång uttråkad och överlägsen ut, som seden är hos dessa nyttiga men osympatiska kreatur, och dess stora elaka ögon sneglade alltemellanåt på de båda hästarna, som stodo på något avstånd därifrån och skrapade i marken med fina, otåliga hovar.

— Nej, vilken imponerande kavalkad detta kommer att bli, sade fru Lindsay skrattande. Vem ska starta först? Jag tror det är bäst, att åsnorna går i teten, inte sannt, Grant? Jag förutser, att konversationen mellan oss inte kommer att bli så lätt och ledig just då vi ska färdas på så olika höjd. Men det gör det samma. Kom hit, Rosie lilla, det är bäst, att du sitter upp först. Vilken åsna ska du ha?

Rosie, vild av förtjusning över den tillämnade utflykten, dansade runt omkring åsnorna, valde först en och sen en annan och bestämde sig slutligen för ett djur med saktmodigt utseende, vars gråa hud var rakad i åtskilliga mystiska fasoner, och som hade ett halsband av guld- och silvermynt om halsen.

Kitty och unge Lucas sågo skrattande på, då sällskapet gav sig i väg och riktade slutligen sin uppmärksamhet på sina egna travare. Kitty hade fått en kastanjebrun livlig häst, som i början tycktes otålig över den lätta bördan på hans rygg. Men då han fann, att hennes hand var mjuk, och att hon ej fordrade, att han genast skulle sätta av i galopp, blev djuret lugnare och bar henne villigt, nöjd utan tvivel med den vänliga engelska behandlingen i motsats till den arabiska grymheten. Det enda djur araben ej vågar misshandla är kamelen, ty han är genast färdig att på ett kännbart sätt vedergälla den som försöker misshandla honom, och ett kamelbett är ej endast smärtsamt utan t. o. m. farligt.

Hästarna lämnade snart de trögare djuren efter sig och satte av i gungande trav över den hårda, fasta sanden.

Det var härligt ute i öknen i den friska morgonluften, och Kitty vände sig till sin följeslagare med ett utrop av förtjusning.

— Ja, det är stiligt här ute, sade Lucas och drog in tyglarna. Öknen är förunderligt fängslande, tycker ni inte? Och tystnaden — om natten är tystnaden så oerhörd, att den nästan skrämmer en ibland.

— Bor ni alldeles ensam i ert lilla hus?

— Nej, jag har ett par araber, som hjälper mig med mitt trädgårdsarbete, men för övrigt är jag alldeles ensam. Det är ett bedårande liv i mitt tycke, också om man inte lyckas få arbetet att betala sig.

— Ni odlar bara grönsaker?

— Bara! Han låtsade bli stött. Jag vill låta er veta, att grönsaker är vad som bäst behövs här, och man har göra nog med att se till oändliga rader med nyttiga, om också tarvliga morötter, bönor o. s. v. utan att man försöker odla dekorativa men onyttiga blommor.

— Jag ber om förlåtelse! sade hon muntert. Jag ville visst inte förklena era grönsaker, det kan jag försäkra. Jag tycker alldeles för mycket om dem. Beviljar ni laktuk och dylika fåfängliga ting en tumsbredd jord här och var?

— Naturligtvis! Alla möjliga vegetabilier. Om bara de fördömda beduinerna ville lämna mig i fred — men de smyger sig omkring mina planteringar om nätterna och stjäl mina finaste produkter. Jag har hotat dem med alla slags straff, men jag kan inte få dem att låta bli.

— Det är då bra förargligt för er. Kan ni inte få dem på häkte för stöld? Det måtte väl göra slut på den hanteringen.

— De är så sluga, sade Lucas allvarsamt, och sådana hämdgiriga kanaljer. Jag kom på en av dem en gång — en pojkbyting bara — på bar gärning och gav honom ett duktigt kok stryk med det samma. Resultatet blev, att inom en vecka hade de ej blott så gott som spolierat hela trädgården utan också förgiftat min hund, en liten spaniel, som jag hade haft i många år.

— Så skamligt! Kunde ni inte rädda honom?

— Nej. Jag gjorde allt vad jag kunde, men den lille stackaren pinades så, att jag sköt honom med egna händer. Sen dess har jag aldrig haft någon hund. Jag kan inte låta ännu en oskyldig varelse utsättas för risken av en kvalfull död bara för att rädda några kålhuvuden från beduinerna.

Kitty brydde sig inte om att påpeka en annan sida av saken, nämligen den risk han själv vore utsatt för. Hon var också en stor djurvän och förstod, vilken verklig sorg hundens död hade förorsakat honom — en sorg vilken, som alla hundvänner kunna intyga, ej är lätt och hastigt övergående utan långvarig och uppriktig.

— Ni måste komma ut och se min eremithydda en dag, sade Lucas om en stund. Jag reser tillbaka i kväll efter en veckas semester. Det är så roligt att ha Celia här ute, och jag kan inte motstå frestelsen att kasta arbetet emellanåt för att i stället tillbringa en eller par dar i vällan. Det *är* ju mycket ensligt här ute, förstår ni. Vi har ingen i närheten på flera mils omkrets. Jo, ett beduinläger dess värre, men jag har naturligtvis inget umgänge med de tjuvstrykarna, och ofta går det dagar, som jag inte hör ett engelskt ord. Men för övrigt är det härligt där. Den rena luften, solskenet, friheten, och nätterna, som är absolut underbara, med månsken och stjärnljus, så att man kan se att läsa vid det. Det är visserligen ingen fördelaktig affär, men jag är lyckligtvis inte alldeles beroende av den, och där är sannerligen inte trivialt, om man kan finna sig vid ensamheten.

— Jag ska verkligen försöka få Celia att ta mig med sig dit en dag. Ska vi ta en galopp? Hästarna tycks ju vara krya och utvilade.

(Forts.).

—::—